

Marile investiții publice – speranța constructorilor români

Creșterea masivă a investițiilor publice pe toate tipurile de infrastructură - de transport, energetică, de sănătate - este obiectivul declarat de premierul Ludovic Orban în această primăvară, în plină pandemie de coronavirus. Investițiile ar urma să atenueze scăderea economiei produsă de criza sanitară.

Infrastructura școlară, infrastructura de comunicații, infrastructura în agricultură -toate vor face obiectul unor planuri de investiții. ”Vom prezenta toate proiectele de investiții care urmează să fie finanțate în cadrul acestui amplu proiect de reconstrucție națională și

obiectivul nostru este să depășim 6% din PIB, alocat investițiilor publice, într-o perioadă de maxim doi ani de zile. Sumele mobilizate pentru finanțarea acestor obiective de investiții vor fi mai mari decât au fost vreodată în istorie”, a declarat primul ministru într-o conferință de presă.

Marile planuri de investiții anunțate ar putea să rămână simple promisiuni electorale, dacă Guvernul nu ia și măsurile necesare pentru implementarea lor. Pe lângă asigurarea surselor de finanțare, este nevoie și de forță de muncă, dar și de documentații bine făcute.

Pentru realizarea marilor investiții publice sunt necesare: Asigurarea unor salarii bune și utilizarea resurselor locale

Firmele românești de construcții pot să facă față implementării programului de investiții mari, preconizat de Guvern, apreciază ing. Dinu Constantin Mînzat, director general Cita-dina '98 din Galați.

Dar, guvernanții trebuie să țină cont în evaluarea proiectelor atât de costurile în creștere ale forței de muncă, cât și de disponibilitatea resurselor în zonele în care urmează să fie realizate investițiile.

”Putem mobiliza muncitori dacă evaluarea proiectelor de investiții ne permite să oferim salarii ce le asigură confortul financiar. În acest caz și cei plecați să lucreze în străinătate se vor întoarce în țară”, spune domnul Mînzat. Dacă statul are nevoie ca forța de muncă românească să contribuie la dezvoltarea economiei naționale atunci proiectele de investiții pe care le propune Guvernul trebuie să fie evaluate în așa fel încât să poată fi asigurate salarii atractive.

De altfel, când vrei să faci o investiție trebuie să iei în calcul tot, inclusiv forța de muncă ce poate fi mobilizată. ”Dacă nu găsești muncitori în zona respectivă trebuie prevăzute costurile necesare ca să îi aduci din altă parte. Autoritățile au acces la statistici privind forța de muncă plecată dintr-o zonă și care s-ar putea reîntoarce, sau dacă pot fi aduși muncitori din alt județ în cazul în care acolo nu se derulează alte investiții mari”, mai spune domnul Mînzat.

Zgura de furnal, soluția pentru epuizarea agregatelor de carieră și balastieră

Totodată, proiectele de investiții promovate trebuie să aibă în vedere utilizarea resurselor din zona în care sunt implementate. Domnul Mînzat spune: ”Sunt investiții prevăzute să fie realizate în zone în care sunt pe cale de epuizare materiale de genul agregatelor de carieră și balastieră. Când se va ajunge la faza de execuție s-ar putea să nu se mai găsească și să fie nevoie să fie aduse din altă parte, ceea ce va genera costuri suplimentare mari. Noi, în zona Galațiului, ne punem problema foarte des de ce nu se folosesc resursele existente pe platforma siderurgică. Mă refer la zgura de furnal, care se găsește în cantități enorme. Se continuă pe resurse de carieră și balastieră care încet, încet vor dispărea. Proiectanții spun în documentații că se folosesc resursele din zonă, dar ei nu estimează dacă se găsesc sau nu în zonă acele resurse, în cantitățile necesare. Va fi o mare problemă privind infrastructura ce trebuie dezvoltată pentru că nu se vor mai găsi agregate.”

Toți cei aproape 430 de angajați au fost plătiți pe perioada iernii și cu ajutorul Casei Sociale a Constructorilor

Citadina '98 Galați a realizat anul trecut o cifră de afaceri de peste 156 milioane lei, cu un număr mediu de circa 430 de angajați. Toți angajații sunt români, firma nu a adus forță de muncă din Asia sau din alte părți ale lumii a treia. "Am făcut un calcul la un moment dat și am considerat că tot pe acolo ar ajunge costurile, dar nu aveam certitudinea că muncitorii se vor adapta, inclusiv la condițiile climatice de la noi, și că ne vor asigura ceea ce aveam nevoie", spune domnul Mînzat.

Firma are în derulare proiecte mari pentru care are momentan resursele necesare să le finalizeze. Deocamdată nu mai face

angajări. Pe perioada pandemiei a lucrat în ritm continuu, nu a suspendat și nu a încetat contracte de muncă. "Atât timp cât și beneficiarul a făcut eforturi să asigure resursele financiare să poată fi derulate lucrările fără sincope mari, și noi am făcut toate eforturile posibile să menținem același ritm și să putem plăti oamenii la timp", spune domnul Mînzat.

Pe perioada iernii care a trecut, când nu au muncit pe șantierele rutiere, angajații firmei au mai lucrat când au fost necesare deszăpeziri. "I-am plătit din surse proprii și de la Casa Socială a Constructorilor. Din punctul ăsta de vedere, ne-a ajutat foarte mult că suntem membri ai Casei Sociale. Am făcut un efort să plătim toți muncitorii ca să ne putem baza pe ei și în primăvară când s-au reluat lucrările

pe șantiere. Și pentru ei au contat banii primiți pentru că nu au fost obligați să își caute de lucru în altă parte ca să își asigure traiul pe iarnă", precizează directorul general Citadina '98.

Efortul beneficiarilor publici de a achita facturile pentru lucrările efectuate în cadrul proiectelor de investiții este apreciat de constructori. "Prin plata lucrărilor, beneficiarii ne asigură confortul financiar ca să ne putem completa linia de credit. Avantajul nostru este că, în mare parte, proiectele la care lucrăm sunt cu finanțare europeană, iar plățile se fac în termen. Dar și pe PNDL au venit banii destul de repede. Se putea și mai bine. Cu cât primim banii mai repede cu atât nu mai trebuie să plătim dobânzi la bănci, iar banii respectivi îi putem folosi în alte scopuri", subliniază domnul Mînzat.

Firmele românești ar trebui implicate mai mult, în mod direct, în marile proiecte de investiții

La marile proiecte de investiții publice, atât cele în derulare, cât și cele preconizate, pot licita mai ales firmele mari din străinătate din cauza valorilor foarte mari ale contractelor și, implicit, ale garanțiilor necesare. Au fost destule cazuri în care la licitațiile pentru tronsoane lungi de drum au putut participa numai firme străine, dar care apoi nu au mai finalizat lucrările.

Amplul program de investiții, preconizat de Guvern, ar trebui să implice cât mai mult în mod direct firmele românești.

Ing. Claudiu Petruț, director general al firmei de construcții Construct Perom din Bistrița Năsăud, este de părere că licitațiile mari ar trebui fracționate în așa măsură încât nivelul financiar al firmelor românești să le permită să participe la licitațiile pentru marile proiecte de infrastructură.

Gubernanții trebuie să țină cont de faptul că firmele românești sunt subcapitalizate și nicio bancă străină din România nu îi va finanța pe constructorii români. De aceea, este vital să fie susținut ritmul în care se fac plățile.

"Guvernul să rezolve cât mai repede plățile pentru că firmele românești nu au cum să se autosusțină lungind termenele de plată la 4 – 5 luni", subliniază domnul Petruț.

Grupul de firme din care face parte Construct Perom are aproape 200 de angajați, toți români. Deocamdată nu se mai fac angajări, fiind asigurată forța de muncă pentru proiectele pe care firma le are în execuție.

Societatea a lucrat în ritm normal pe perioada stării de urgență și ulterior, fără să facă suspendări

sau încetări ale contractelor de muncă. Iarna trecută, când nu au fost lucrări pe infrastructura rutieră, angajații săi au mai lucrat la deszăpeziri când a fost necesar. "Pentru plata salariilor am apelat la Casa Socială a Constructorilor. A fost un ajutor. Eu chiar sunt foarte mulțumit de colaborarea cu Casa Socială, îți acoperă o parte din iarnă ca să nu dai afară din angajați, să nu disponibilizezi din ei că îi pierzi și îi iau alte firme. Cu ajutorul Casei am reușit să îi ținem pe toți", ne-a mai spus domnul Petruț.

Proiectele de investiții pot deveni realitate dacă sunt pregătite de profesioniști

Alin Constantinescu, directorul general Lemacons din Galați

Șansele să devină realitate marile proiecte de investiții anunțate de Guvern depind și de cât de bine sunt pregătite documentațiile lor. ”În primul rând marile proiecte de investiții ar trebui realizate în baza unor Studii de Fezabilitate foarte bine elaborate și verificate de către specialiști în construcții, care au experiență în execuție”, subliniază ing. Alin Constantinescu, directorul general Lemacons din Galați. Domnul Constantinescu este de părere că, în prezent, multe dintre proiectele de investiții întâmpină dificultăți din cauza necoerenței și a lipsei de specialiști implicați în derularea lor. De asemenea, necorelarea lucrărilor principale de execuție cu existența rețelilor din zonă (multe poate necunoscute) duce la întâzieri și posibile suspendări în execuția proiectelor. Firmele de construcție românești au ajuns la capacitatea să poată executa proiecte foarte

mari de investiții. ”Cele câteva firme autohtone care au supraviețuit sunt experimentate și pot face față provocărilor unor astfel de contracte”, afirmă cu convingere directorul general al Lemacons.

Totodată, el subliniază că nu trebuie ignorat faptul că firmele românești s-ar putea să nu aibă același apetit de a consuma banii Guvernului făcând diverse „claim”-uri sau revendicări de bani. Lemacons Galați a realizat anul trecut o cifră de afaceri de peste 138 milioane lei, cu un număr mediu de circa 315 angajați. În prezent, societatea desfășoară o gamă largă de proiecte: infrastructură rutieră, spitale, rețele edilitare, infrastructură urbană. Tot personalul de muncă este de naționalitate română. ”Nu am fost nevoiți să restrângem activitatea din cauza pandemiei”, menționează domnul Constantinescu.

Constructorii români vor să fie contractori principali

Constructorii români și-ar dori să fie implicați în investițiile de anvergură preconizate de Guvern mai mult în calitate de contractori principali, decât de subcontractori, așa cum se întâmplă în prezent în cea mai mare parte a marilor proiecte finanțate din fonduri europene. Ioan Așchilean, președintele ACI Cluj SA, spune că firmele românești sunt implicate în toate proiectele de mare anvergură din țara noastră, indiferent dacă sunt contractate de o firmă locală sau una internațională. Dar, problema cea mai mare apare din formularea caietelor de sarcini, prin care statul român solicită ca firmele participante să aibă lucrări similare executate sau o cifră de afaceri care nu poate fi atinsă de către nici o firmă românească de specialitate. Astfel, firmele internaționale câștigă licitațiile și subcontractează cu firme de specialitate românești, ceea ce generează, în multe dintre cazuri, doar un export de capital din România spre țara de origine a firmei care a contractat cu statul român. Având în vedere amplul plan de investiții ce va fi pregătit de Guvern, domnul Așchilean este de părere că, pentru orice investiție, guvernul trebuie să încerce utilizarea în cea mai mare măsură a resurselor locale. O altă necesitate pentru a duce la bun sfârșit marile proiecte ce se derulează pe mai mulți

ani este asigurarea continuității proiectului și în cazul schimbărilor politice. Totodată, este necesară specializarea/școlarizarea lucrătorilor implicați atât pe perioada de realizare a proiectului, cât și pe întreaga durată de viață a investițiilor. ACI Cluj SA este implicată în proiecte mari, cum sunt Stadionul ”Arcul de Triumf” din București și Conducta de transport gaze Iași - Ungheeni - Ghidighici din Republica Moldova, precum și în alte proiecte de mai mică anvergură. În prezent, compania are 300 de angajați, dintre care 22 de angajați cu contract de muncă din altă țară. Biroul de resurse umane este într-o permanentă căutare de personal iar pandemia de Covid-19 nu a schimbat planurile de angajare. Activitatea companiei nu a fost oprită, nu au fost suspendate sau încetate contracte de muncă din cauza pandemiei de coronavirus. Mai mult, la momentul declanșării pandemiei și, în urma analizei de risc, riscul închiderii unui șantier din motive de carantină a fost tratat ca unul major. Din această cauză, conducerea ACI Cluj SA a mai avut un indicator de performanță de urmărit: zero cazuri de Covid-19 la nivel de firmă. Toate recomandările oficiale au fost implementate cu strictețe în întreaga firmă, astfel că la finele lunii iunie ACI Cluj SA nu a avea niciun angajat infectat cu Covid-19. ■

